

Sygn. akt I C 234/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2016 roku

Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Elżbieta Olechno – Obolewicz

Protokolant: Monika Kosobko – Derehajło

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2016 roku w Bielsku Podlaskim

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. Ł.**

przeciwko **T. B. i J. B.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda R. Ł. solidarnie na rzecz pozwanych T. B. i J. B. kwotę 394 złotych (trzysta dziewięćdziesiąt cztery złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia:

Sygn. akt I C 234/16

UZASADNIENIE

Powód R. Ł. pozwem skierowanym przeciwko J. B. i T. B., po sprecyzowaniu stanowiska, wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w B., I Wydział Cywilny, sygnatura akt (...) z dnia 9 października 2014 roku, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 11 września 2015 roku w zakresie punktu III w stosunku do J. B. i T. B., nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu powód powołał się na zarzut potrącenia i wskazywał, że brak było podstaw do prowadzenia przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego. Wyjaśnił, iż w dniu 12 lutego 2016 roku wezwał pozwanych do zapłaty w terminie jednego dnia na jego rzecz odszkodowania w kwocie 1.000 złotych z tytułu szkód spowodowanych podczas rozbiórki ogrodzenia w dniu 19 września 2015 roku. Następnie w piśmie z dnia 16 lutego 2016 roku dokonał potrącenia przysługującej mu wobec pozwanych wierzytelności i w związku z tym w jego ocenie obie wierzytelności umorzyły się nawzajem (k. 3 – 7 – pozew).

Pozwani J. B. i T. B. wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Motywując swoje stanowisko zaprzeczyli, aby w realiach przedmiotowej sprawy doszło do skutecznego potrącenia wierzytelności pomiędzy stronami, a tym samym zanegowali zasadność powództwa opartego na przepisie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. W ich ocenie oświadczenie powoda o potrąceniu wierzytelności było niezgodne z prawem, a tym samym nie mogło odnieść skutków prawnych. Dodali, iż zgodnie z przepisem art. 505 pkt 3 k.c. nie mogą być umorzone przez potrącenie wierzytelności wynikające z czynów niedozwolonych, zaś powód wywodził swoje roszczenie w związku ze szkodą powstałą na skutek dokonania rozbiórki jego ogrodzenia. Pozwani zakwestionowali

także okoliczności poniesienia przez powoda jakiegokolwiek szkody w związku z demontażem ogrodzenia, wskazując, iż R. Ł. nie przedstawił w tym zakresie żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń i zmierzał do udaremnienia prowadzonego przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego. Do czasu wszczęcia postępowania egzekucyjnego powód nie zgłaszał żadnych roszczeń z tytułu szkody mającej powstać na skutek demontażu ogrodzenia. Pozwani zanegowali także twierdzenia powoda dotyczące zawyżenia kosztów dokonanego demontażu ogrodzenia, wskazując, iż w uprzednio toczącej się pomiędzy stronami sprawie przed Sądem Rejonowym w B. sygnatura akt (...), sam powód wskazywał, iż koszty te są wysokie i wynoszą około 1.500 złotych, zaś aktualnie wskazuje, iż są one znacząco niższe powołując się między innymi na kosztorysy przedstawione przez tego samego przedsiębiorcę (k. 35 – 36 – odpowiedź na pozew).

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

Poza sporem pozostawała okoliczność, iż uprzednio przed Sądem Rejonowym w B. sygnatura akt (...) toczyła się sprawa z powództwa T. B., J. B. i W. K. przeciwko R. Ł. i G. B. o ochronę naruszonego posiadania. Prawomocnym wyrokiem z dnia 27 lipca 2015 roku Sąd uwzględnił powództwo rozstrzygając o kosztach procesu (k. 307 – 307v – akt Sądu Rejonowego w B.(...)). W toku wymienionej sprawy prawomocnym postanowieniem z dnia 5 grudnia 2013 roku Sąd udzielił powodom J. B., T. B. i W. K. zabezpieczenia roszczenia poprzez nakazanie pozwanemu R. Ł., aby:

- a) nie zamykał bramy w płocie znajdującym się na granicy jego działki numer (...) i działki stanowiącej drogę dojazdową numer (...), położonych w miejscowości S., gmina B.,
- b) usunął słupek narożny w/w bramy od strony działki (...) należącej do G. B. położonej w miejscowości S., gmina B.,
- c) zdjął dwa przęsła w płocie posadowionym na granicy działek (...) położonych w miejscowości S., gmina B. wraz ze słupkiem między tymi przęsłami, które przylegają do w/w bramy (k. 8 – akt sprawy Sądu Rejonowego w B. (...) i k. 72 – 73 – akt Sądu Rejonowego w B.(...)).

Z uwagi na brak dobrowolnego wykonania przez dłużnika (powoda) R. Ł. zobowiązań wynikających z orzeczenia w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia, wierzyciele w tym pozwani T. B. i J. B. wystąpili do Sądu Rejonowego w B. z wnioskiem o egzekucję świadczeń niepieniężnych. Postanowieniem z dnia 15 maja 2014 roku Sąd Rejonowy w B. w sprawie sygnatura akt (...) wezwał R. Ł. do wykonania opisanych powyżej czynności wynikających z postanowienia z dnia 5 grudnia 2013 roku w sprawie sygnatura akt (...) w terminie 1 tygodnia (k. 54 – 54v – akt sprawy Sądu Rejonowego w B. (...)). Następnie postanowieniem z dnia 2 lipca 2014 roku Sąd Okręgowy w B. w sprawie sygnatura akt (...) oddalił zażalenie R. Ł. na postanowienie Sądu I instancji z dnia 15 maja 2014 roku (k. 75 – 76v – akt sprawy Sądu Rejonowego w B. (...)). Pomimo wydania przedmiotowych orzeczeń powód nadal dobrowolnie nie wykonał nałożonych na niego czynności związanych z demontażem ogrodzenia i z uwagi na to T. B. i J. B. wystąpili z wnioskiem o udzielenie im umocowania przez Sąd do wykonania czynności określonych przez Sąd w postanowieniu z dnia 15 maja 2014 roku w sprawie (...) (k. 117 – 118 – akt sprawy Sądu Rejonowego w B. (...)). Na skutek wymienionego wniosku Sąd Rejonowy w B. w dniu 9 października 2014 roku wydał postanowienie, w którym umocował wierzycieli, w tym J. B. i T. B. do wykonania na koszt dłużnika R. Ł. czynności określonych w postanowieniu Sądu Rejonowego w B. z dnia 5 grudnia 2013 roku w sprawie (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 7 marca 2014 roku (punkt I postanowienia z dnia 9 października 2014 roku), nadto w punkcie III Sąd zasądził od R. Ł. na rzecz T. B., J. B. i W. K. solidarnie kwotę 1.000 złotych na pokrycie wydatków związanych z wykonaniem czynności określonych w punkcie I. Sąd nałożył także na dłużników grzywny w kwotach po 500 złotych i ponownie wezwał do pozostawiania otwartej bramy w płocie znajdującym się na granicy działki (...) i działki stanowiącej drogę dojazdową o numerze 66, położonych w miejscowości S., gmina B. – pod rygorem zagrożenia surowszą grzywną (punkt 5 postanowienia z dnia 9 października 2014 roku) (k. 134 – 134v – akt sprawy Sądu Rejonowego w B. (...)). Na skutek zażalenia dłużników Sąd Okręgowy w B. postanowieniem z dnia 18 marca 2015 roku w sprawie (...) oddalił zażalenie na postanowienie Sądu I instancji z dnia 14 października 2014 roku. W uzasadnieniu Sąd odwoławczy wskazał, iż podstawą umocowania wierzycieli przez sąd do zastępczego wykonania obowiązków przez samych wierzycieli był brak działania dłużników w celu wykonania nałożonych obowiązków. Sąd II instancji nadto wskazał, iż mając na uwadze rodzaj obowiązków

opisanych w punkcie I i II zaskarżonego postanowienia uzasadnioną, co do zasady i wysokości jawiła się decyzja o przyznaniu kwoty na pokrycie wydatków związanych z zastępczym wykonaniem (k. 184 – 185 – akt sprawy Sądu Rejonowego w B. (...)).

Pomimo wydania przez Sąd wymienionych powyżej rozstrzygnięć oraz prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie (...) Sądu Rejonowego w B.R. Ł. nie wykonał nałożonych na niego obowiązków w zakresie demontażu ogrodzenia. Z uwagi na powyższe wierzyciele zlecili wykonanie czynności polegających na usunięciu słupka narożnego bramy od strony działki (...) należącej do G. B. położonej w miejscowości S., gmina B. oraz zdjęciu dwóch przęseł w płocie posadowionym na granicy działek (...) położonych w miejscowości S., gmina B. wraz ze słupkiem między tymi przęsłami, które przylegają do w/w bramy. Czynności te zostały wykonane w dniu 19 września 2015 roku przez firmę (...) z siedzibą w B.. Za dokonanie czynności została wystawiona faktura VAT numer (...) (k. 71 – faktura VAT). Wymienione czynności odbyły się w asyście funkcjonariuszy policji z Komendy Powiatowej Policji w B.. W ich trakcie nie uczestniczył powód, natomiast matka R. Ł. próbowała udaremnić podejmowanie tych czynności, czemu zapobiegli funkcjonariusze policji. Częściowy przebieg czynności związanych z demontażem ogrodzenia został zarejestrowany w postaci rejestracji obrazu i dźwięku przez syna pozwanych (k. 72 – nagranie). Po dokonaniu tych czynności pełnomocnik pozwanych pismem z dnia 29 września 2015 roku wzywał powoda do dobrowolnego spełnienia świadczenia. Pełnomocnik powoda w odpowiedzi z dnia 26 października 2015 roku odmówił zapłaty wskazując, iż kwota 1.000 złotych jest zawyżona i stanowi przyczynienie się do powstania szkody w mieniu powoda (k. 12 – pismo).

Bezspornym co do zasady pozostawało pomiędzy stronami, iż wykonane w dniu 19 września 2015 roku czynności były zgodne z zakresem prac określonym w wymienionym powyżej postanowieniu Sądu Rejonowego w B.z dnia 9 października 2014 roku. Nie było także kwestionowanym, iż powód nie przekazał dobrowolnie na rzecz pozwanych kwoty 1.000 złotych zasądzonej w punkcie III postanowienia z dnia 9 października 2014 roku. Na wniosek pozwanych zostało wszczęte przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. Ł. I. sygnatura akt (...), w trakcie którego, na datę orzekania w przedmiotowej sprawie, nie wyegzekwowano od R. Ł. jako dłużnika jakichkolwiek należności na rzecz pozwanych jako wierzycieli (k. 104 – 105 karta rozliczeniowa w sprawie (...); akta egzekucyjne Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. Ł. I. (...)).

Natomiast powód podnosił, iż nie został uprzednio poinformowany o dacie dokonywania tych czynności, stąd nie mógł w nich uczestniczyć i nadzorować. R. Ł. nie negocjował okoliczności istnienia i związania wymienionymi powyżej orzeczeniami, jednak wskazywał, że nie chciał ponosić kosztów demontażu ogrodzenia, ponieważ uważał wydane w stosunku do niego rozstrzygnięcia za niesprawiedliwe. Wskazywał, także, iż podczas demontażu doszło do zniszczenia betonowych elementów przęseł z ogrodzenia poprzez ich połamanie, nadto słupek został usunięty przy pomocy koparki, a brama została wykrzywiona. Powód wskazywał, iż czynności demontażu zostały przeprowadzone w sposób niewłaściwy, skutkujący uszkodzeniem elementów konstrukcji. Dodał, iż osoby wykonujące czynności w dniu 19 września 2015 roku dokonały uszkodzenia konstrukcji przęseł betonowego ogrodzenia oraz dewastacji podjazdu (k. 82 – 83 – pismo procesowe i k. 84 – 88 – dokumentacja fotograficzna). Wyjaśnił, iż samo zdjęcie i położenie przęseł mogło spowodować ich pęknięcie. Dodał, że usunięcie u sąsiada czterech, a nie dwóch przęseł tak jak u niego kosztowało także 1.000 złotych, z tego też powodu uważał orzeczenie za niesprawiedliwe, a wskazane koszty za zawyżone. Wskazał, iż sam orientacyjnie ustalał koszty demontażu ogrodzenia i uzyskała oferty, które złożył przy pozwie (k. 13 – 15). R. Ł. dodał, iż szkody spowodowane demontażem odkrył tego samego dnia, przyznał, że pomimo wszczęcia postępowania egzekucyjnego dotychczas nie uiścił na rzecz pozwanych żadnych kwot, ponieważ sam poniósł szkody (wyjaśnienia powoda – e – protokół z dnia 21 września 2016 roku 01:22:33 – 01:23:55; 00:10:22 – 00:26:01). Okoliczności wskazane przez powoda potwierdziła świadek S. Ł. (zeznania świadka S. Ł. e – protokół z dnia 21 września 2016 roku 00:56:04 – 01:01:52). Na okoliczność istnienia uszkodzeń w elementach ogrodzenia wskazał świadek G. B., który jednocześnie przyznał, iż w tym samym dniu dokonano demontażu jego ogrodzenia, lecz on sam nie uczestniczył w tych czynnościach. Dodał, że uiścił na rzecz W. K. kwotę 1.000 złotych (zeznania świadka G. B. e – protokół z dnia 21 września 2016 roku 01:02:19 – 01:06:13).

Pozwany T. B. przyznał, iż nie informował powoda o dacie podjęcia czynności związanych z demontażem ogrodzenia. W ich trakcie był obecny wraz z żoną i synem W. (który nagrał ich przebieg przy użyciu telefonu) oraz pełnomocnikiem.

Wyjaśnił, iż podczas prac podjętych w dniu 19 września 2015 roku działał na podstawie orzeczeń Sądu, nadto w trakcie demontażu nie doszło do uszkodzenia elementów ogrodzenia, jedynie jeden element był uszkodzony, ale nie nastąpiło to podczas demontażu. Dodał, iż brama została jedynie przesunięta, ponieważ jest to brama suwana. T. B. jednoznacznie zakwestionował zaistnienie jakichkolwiek szkód, a tym samym zanegował ich wartość. Podniósł, iż to matka powoda szarpała za elementy ogrodzenia. Wyjaśnił, iż celem wykonania powyższych prac poszukiwał firmy, która wykona je za kwotę określoną w postanowieniu Sądu. Przy demontażu prace wykonywało trzech robotników, nadto użyto koparki (wyjaśnienia pozwanego – e – protokół z dnia 21 września 2016 roku 01:23:57 – 01:24:38; 00:26:01 – 00:51:19). Podane przez pozwanego okoliczności demontażu ogrodzenia potwierdził świadek W. K., który przyznał, że on sam otrzymał od G. B. kwotę 1.000 złotych. Dodał, iż nie zauważył, aby uszkodzeniu uległy jakiegokolwiek elementy ogrodzenia powoda, przy czym widział, jak elementy te trzymała matka R. Ł., aby uniemożliwić ich demontaż (zeznania świadka W. K. e – protokół z dnia 21 września 2016 roku 01:06:36 – 01:12:31). Świadek W. B. także potwierdził wyjaśnienia pozwanego, w tym w odniesieniu do tego, iż jeden element ogrodzenia był uszkodzony jeszcze przed rozpoczęciem prac demontażowych i nie zauważył, aby podczas demontażu dokonano zniszczeń. Zdemontowane elementy przeniesiono na posesję powoda, który dopiero po około 6 miesiącach zwrócił się do jego rodziców o odszkodowanie (zeznania świadka W. B. e – protokół z dnia 21 września 2016 roku 01:12:50 – 01:19:51).

Podsumowując powyższe Sąd stwierdził, iż powód R. Ł. wywodząc w przedmiotowej sprawie roszczenie związane z zaistnieniem szkody i jej wysokości na skutek demontażu części ogrodzenia w dniu 19 września 2015 roku, poza własnymi twierdzeniami oraz załączonymi do pozwu oświadczeniami w przedmiocie wezwania pozwanych do zapłaty i potrącenia przysługującej mu wierzytelności (k. 10 – 12), nie przedstawił innych dowodów w postaci dokumentów lub dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa, które czyniłby jego roszczenia zasadnym. Wbrew odmiennemu stanowisku powoda okoliczności tych nie potwierdza przedstawiona przez R. Ł. dokumentacja zdjęciowa (k. 84 – 89), czy też wyjaśnienia powoda i zeznania świadków S. Ł. i G. B.. Strona pozwana nadto zakwestionowała, iż przedstawiona przez powoda dokumentacja fotograficzna przedstawia stan bezpośrednio po dokonaniu demontażu ogrodzenia. Powód nie udowodnił w jakim okresie została wykonana przedmiotowa dokumentacja zdjęciowa. Żadna z wymienionych osób, to jest S. Ł., G. B. i powód, nie była obecna podczas dokonywania demontażu ogrodzenia w dniu 19 września 2015 roku, a zatem nie znała jego przebiegu z własnych obserwacji. Częściowo przebieg zdarzeń z tego dnia został natomiast zarejestrowany przez syna pozwanych (k. 72 – nagranie). Z fragmentu tego zapisu także nie wynika, aby podczas demontażu doszło do uszkodzenia ogrodzenia lub dewastacji podjazdu na skutek działania pracowników firmy wykonującej demontaż na zlecenie pozwanych. Nie można także pominąć, iż w pewnym okresie tych czynności bezpośrednio na elementy ogrodzenia oddziaływała matka powoda próbując uniemożliwić ich demontaż. Sam powód wskazywał również, że do uszkodzeń mogło dojść nawet podczas położenia zdementowanych elementów. Wpływu na zasadność roszczenia nie miała też podnoszona przez powoda okoliczność, iż nie był on zawiadomiony o podjęciu tych czynności, ponieważ wymóg taki nie wynika z przepisów prawa, nadto należy podkreślić, iż do podjęcia tych czynności w dniu 19 września 2015 roku doszło na skutek bierności powoda, pomimo wydanych w tym przedmiocie prawomocnych orzeczeń Sądu obligujących go do demontażu ogrodzenia. Strona pozwana oraz świadkowie W. B. i W. K. nie wskazywali natomiast na zaistnienie uszkodzeń.

Niewątpliwie stanowiska stron w przedmiotowej sprawie oraz zeznających świadków należało ocenić w szerszym kontekście wynikającym z ich relacji rodzinnych i sąsiedzkich oraz z uwagi na fakt pozostawania w sporze związanym przebiegiem ogrodzenia i granicy, czego wynikiem były toczące się uprzednio pomiędzy stronami postępowania sądowe. Sąd dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym osobowych źródeł dowodowych, nie podzielił jednak stanowiska powoda. W ocenie Sądu R. Ł. nie wykazał, iż podczas czynności podjętych w dniu 19 września 2015 roku doszło do uszkodzenia elementów należącego do niego ogrodzenia i dewastacji podjazdu. Nawet przy odmiennym ustaleniu stwierdzić należało, iż nie została także wykazana wysokość ewentualnej szkody. Nie są bowiem w tym zakresie wystarczające twierdzenia powoda i świadka S. Ł., czy też przedstawione oferty, zwłaszcza przy uwzględnieniu podniesionej przez pozwanych okoliczności, iż w trakcie poprzednich postępowania powód składał oferty, z których wynikał znacznie wyższy koszt demontażu, przekraczający kwotę 1.000 złotych (k. 38). Niewątpliwie nawet przy ustaleniu zaistnienia uszkodzeń weryfikacja ich wartości wymagałaby wiadomości specjalnych. Strona

powodowa reprezentowana przez fachowego pełnomocnika nie zgłosiła jednak w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych. Potwierdzeniem wysokości szkody nie jest natomiast pismo w przedmiocie wezwania do zapłaty lub oświadczenie o potrąceniu wierzytelności.

Zdaniem Sądu przede wszystkim wymagało jednak podkreślenia, iż pozwani zainicjowali i zlecieli wykonanie czynności szczegółowo opisanych w postanowieniu Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 9 października 2014 roku z uwagi na to, iż powołanym orzeczeniem zostali umocowani przez Sąd do ich wykonania na koszt powoda. Pozwani przystąpili do wykonania tych czynności z uwagi na bierną postawę R. Ł., który nie wykonał ich samodzielnie zgodnie z orzeczeniem sądowym. T. i J. B. w związku z tym zlecieli usunięcie słupka narożnego bramy od strony działki (...) należącej do G. B. położonej w miejscowości S., gmina B. oraz zdjęcie dwóch pręseł w płocie posadowionym na granicy działek (...) położonych w miejscowości S., gmina B. wraz ze słupkiem między tymi pręsełami, które przylegają do w/w bramy. Należy podkreślić, iż pozwani przystąpili do czynności demontażowych na działce należącej do powoda działając w ramach prawomocnego orzeczenia Sądu, a zatem brak było jakichkolwiek podstaw do oceny ich zachowania w kategoriach czynu niedozwolonego. W tych okolicznościach dla wykazania zaistnienia szkody w majątku powoda, R. Ł. był zobowiązany w pierwszej kolejności do udowodnienia, iż podczas wykonywania czynności w dniu 19 września 2015 roku doszło do podjęcia i wykonania innych czynności, niż wynikających z treści postanowienia sądu z dnia 9 października 2014 roku. W toku postępowania w przedmiotowej sprawie powód takich okoliczności nie skonkretyzował i nie wykazał, przyznając wprost, iż dokonano czynności zgodnie z postanowieniem Sądu.

Sąd podziеляjąc co do zasady argumentację strony pozwanej w zakresie braku podstaw do uwzględnienia powództwa, nie podzielił jednak ich twierdzeń, w których podnosili, iż przysługująca powodowi wobec nich wierzytelność, nie mogłaby podlegać umorzeniu w drodze potrącenia z uwagi na fakt, że jej źródłem jest czyn niedozwolony. Zgodnie z przepisem art. 505 pkt 3 k.c. nie mogą być umorzone przez potrącenie wierzytelności wynikające z czynów niedozwolonych. Celem cytowanego przepisu jest ochrona interesów poszkodowanego czynem niedozwolonym poprzez zapewnienie efektywności świadczenia odszkodowawczego należnego poszkodowanemu. Zakazy potrącenie zawarte w przepisie art. 505 k.c. ustanowione zostały w interesie wierzyciela, któremu przysługują wierzytelności wymienione w tym przepisie, zatem zakaz taki hipotetycznie miałby miejsce wówczas, gdyby powodowi faktycznie przysługiwała wierzytelność z czynu niedozwolonego, zaś pozwani uchylali się od jej spełnienia poprzez potrącenie z inną własną wierzytelnością (por. k. 48 – 52 uzasadnienie postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 20 lipca 2016 roku, sygnatura akt II Cz 539/16).

Zgodnie z przepisem art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym na datę wniesienia pozwu w przedmiotowej sprawie) dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

W drodze powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia tej wykonalności. Przedmiotowe powództwo zapewnia dłużnikowi merytoryczną obronę przed egzekucją poprzez możliwość kwestionowania w jego drodze zasadności lub wymagalności obowiązku stwierdzonego tym tytułem. Przedmiotem sporu w sprawach z powództwa z art. 840 k.p.c. jest wykonalność tytułu wykonawczego. Wyrok pozbawiający tytuł wykonawczy wykonalności (w całości lub w określonej części) uniemożliwia (odpowiednio) egzekucję na podstawie takiego tytułu. Zadaniem powództwa opozycyjnego nie jest weryfikacja prawidłowości prawomocnego orzeczenia, które – w braku odmiennych unormowań – wiąże sąd rozpoznający to powództwo (por. A. Marciniak, K. Piasecki: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do art. 730–1088. Tom III, komentarz do art. 840 k.p.c., Legalis). W sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., dopuszczalne jest powołanie nowej podstawy powództwa, polegającej na złożeniu oświadczenia o potrąceniu z wierzytelnością egzekwowaną powstałej dopiero w toku procesu wierzytelności wzajemnej, także wówczas, gdy zgłoszony w pozwie zarzut potrącenia okazał się bezskuteczny (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 roku, III CZP 91/10, OSNC 2011 nr 6, poz. 68, str. 48).

Niewątpliwie do zdarzeń, wskutek których zobowiązanie wygasło zalicza się potrącenie (art. 498 k.c.). Zgodnie z przepisem art. 498 § 1 i 2 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Na podstawie przepisu art. 499 k.c. potrącenie dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Stosownie do treści art. 498 k.c., potrącenie może być skutecznie dokonane, jeżeli łącznie spełnione są następujące przesłanki: wierzytelności muszą być wzajemne, co oznacza, że każda ze stron jest wierzycielem drugiej i jednocześnie jej dłużnikiem. Muszą być one jednorodnjajowe, wierzytelność strony korzystającej z potrącenia ma być wymagalna i zaskarżalna. Wymagalność oznacza taki stan rzeczy, w którym powstaje możliwość dla wierzyciela żądania od dłużnika, by spełnił on świadczenie. Zaskarżalność wierzytelności polega na możliwości dochodzenia ich przed sądem lub przed innym organem państwowym. Obowiązywanie tego warunku jest konsekwencją przyjęcia, że potrącenie zmierza do wyegzekwowania wierzytelności, realizuje więc funkcję egzekucyjną. Przy czym, mimo wyraźnego sformułowania omawianego przepisu, podobnie jak w przypadku wymagalności, także zaskarżalność odnosić należy wyłącznie do wierzytelności potrącającego (por. E. Gniewek, P. Machnikowki: Kodeks cywilny. Komentarz. Komentarz do art. 498 k.c., Legalis)

Brzmienie powyższych przepisów oznacza, że obie wierzytelności muszą być skonkretyzowane co do wysokości, aby możliwe było ustalenie zakresu umorzenia. Potrącenie jest przede wszystkim instytucją prawa materialnego. W związku z tym Sąd zobligowany był do zbadania zasadności potrącenia, co oznaczało, że zobowiązany był ocenić czy wierzytelność istnieje i w jakiej wysokości (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1973 roku, III CRN 272/73). Bez ustalenia istnienia i wysokości każdej z wierzytelności, nie jest możliwa ocena, czy na skutek potrącenia doszło do wzajemnego umorzenia tych wierzytelności w całości bądź w części (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 roku, IV CSK 299/06; z dnia 25 lutego 2005 roku, II CK 434/04, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2016 roku, III CZ 8/16, Legalis Numer 1446726).

Nie ulegało wątpliwości, iż na podstawie punktu III orzeczenia Sądu Rejonowego w B.z dnia 9 października w sprawie (...) zasądzono od powoda jako dłużnika na rzecz pozwanych jako wierzycieli solidarnie kwotę 1.000 złotych. Pomimo wykonania przez pozwanych na podstawie umocowania Sądu czynności związanych z demontażem ogrodzenia powód nie spełnił na ich rzecz dobrowolnie świadczenia w kwocie 1.000 złotych. W związku z powyższym bezspornym było, iż pozwani są wierzycielami powoda. R. Ł. nie wykazał natomiast, aby on był również wierzycielem pozwanych. W tych okolicznościach samo powoływanie się na wezwanie pozwanych do zapłaty kwoty 1.000 złotych tytułem odszkodowania, a następnie złożenie oświadczenia o potrąceniu nie mogło wywrzeć skutków prawnych. Należy wskazać, iż dla skutecznego podniesienia zarzutu potrącenie nie wystarczy złożenie oświadczenia woli o potrąceniu z powołaniem się na fakt dokonania potrącenia i wynikające z niego skutki prawne, obejmujące trwale zniweczenie żądania strony w całości albo w części. Poza wymogiem oświadczenia o potrąceniu należy bowiem zindywidualizować swoją wierzytelność, skonkretyzować jej zakres przedstawiony do potrącenia z wierzytelnością drugiej strony i wskazać przesłanki jej powstania, wymagalności i wysokości oraz dowody w celu ich wykazania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 grudnia 2015 roku, I ACa 819/15, Legalis Numer 1398814).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, iż strona powodowa poza skierowaniem do pozwanych oświadczenia o potrąceniu wierzytelności, w świetle poczynionych powyżej ustaleń, nie wykazała przesłanek, powstania, wymagalności i dowodów na istnienie swojej wierzytelności. Ponownie wymaga podkreślenia, iż pozwani działali w granicach umocowania wynikającego z orzeczenia Sądu, czego sam powód nie kwestionował i nie udowodnił, aby doszło do wykonania innych czynności niż określonych w postanowieniu Sądu z dnia 9 października 2014 roku i aby w ten sposób poniósł szkodę. Powód nie wykazał zatem zasadności roszczenia co do zasady, jak i co do wysokości, a tym samym nie wykazał, aby doszło do wygaśnięcia zobowiązania na skutek potrącenia. Odnosząc się do wysokości szkody powód wskazywał na oferty od innych przedsiębiorców trudniących się między innymi demontażem ogrodzeń, które zgodnie z powyższymi rozważaniami nie mogły stanowić wystarczającego

dowodu w tym zakresie w kontekście całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego. Wskazując nadto na dewastację podjazdu, powód nie przedstawił jakichkolwiek miarodajnych dowodów (poza dokumentacją fotograficzną) świadczących o zaistnieniu i wysokości szkody również w tym zakresie. Wymaga także powtórnego podkreślenie, iż powództwo przeciwegzekucyjne nie służy ponownej weryfikacji merytorycznej trafności orzeczenia stanowiącego tytuł wykonawczego, którego pozbawienia wykonalności żąda strona powodowa. Postanowienie z dnia 9 października 2014 roku zostało bowiem poddane kontroli przez Sąd odwoławczy w ramach wniesienia zażalenia przez R. Ł. w sprawie (...). Okoliczność braku zawiadomienia powoda o zamiarze podjęcia przez pozwanych czynności w dniu 19 września 2015 roku oraz subiektywne przekonanie R. Ł. o „niesprawiedliwości” orzeczenia Sądu także nie miały wpływu na zasadność roszczenia. Po raz kolejny należy zauważyć, iż do wykonania czynności w dniu 19 września 2015 roku doszło na skutek biernej postawy samego powoda, który zaniechał dobrowolnego wykonania obowiązków nałożonych na niego przez Sąd w prawomocnych orzeczeniach.

Jedynie na marginesie należy zauważyć, iż sygnalizowane w sprawie przez stronę powodową okoliczności dotyczące usunięcia w dniu 19 września 2015 roku słupka granicznego nie zostały w jakimkolwiek zakresie wykazane, nadto ewentualne usunięcie znaków granicznych, o ile miało miejsce, może być przedmiotem odrębnego postępowania

Podsumowując, na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z ar. 99 k.p.c. obciążając nimi w całości powoda. Na koszty procesu poniesione przez pozwanych złożyła się opłata skarbową od pełnomocnictw – 34 złotych i wynagrodzenie pełnomocnika – 360 złotych. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego ustalono na podstawie § 2 pkt 2 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800), a także części IV załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2015 r., poz. 783 j.t. ze zm.) (punkt II wyroku).

SSR Elżbieta Olechno – Obolewicz